

บทความ ๑๙/๒๕๖๘
วัชร อ่อนละมุน

ผู้ทรงสิทธิในการขออุทธรณ์

เรื่องนี้เป็นกรณีเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลจากหน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่งเพื่อนำไปใช้ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงแต่หน่วยงานของรัฐที่ครอบครองข้อมูลข่าวสารได้ปฏิเสธเปิดเผยข้อมูลตามคำขอ มาดูว่าหน่วยงานของรัฐที่มีคำขอจะอุทธรณ์ได้หรือไม่

สำนักงาน A มีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารกับสำนักงาน B เกี่ยวกับหลักฐานการต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาของนายต้องตา เพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน แต่สำนักงาน B ปฏิเสธการเปิดเผยโดยอ้างว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) จึงไม่สามารถเปิดเผยได้ หากไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำนักงาน A จึงอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน B ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย วินิจฉัยว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน A เป็นองค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ จึงเป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ มิได้ให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อสำนักงาน A เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ จึงมิใช่ผู้ทรงสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงไม่มีอำนาจที่จะรับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์และให้จำหน่ายออกจากสารบบอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติและใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ - ๗๙

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๓/๒๕๖๘

นางสาววัชร อ่อนละมุน นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”